

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001059

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-03-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ № 350 від 02.06.2025



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Примаченко Тетяна Вікторівна

2. Tetiana V. Prymachenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 16-05-2025

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8215

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.03.53

Тема дисертації:

1. Особливості ураження нирок за умов скелетної травми, ускладненої пошкодженням шкіри, та ефективність PRP-терапії
2. Peculiarities of kidney damage in conditions of skeletal trauma complicated by skin damage and effectiveness of PRP therapy

Реферат:

1. У дисертаційній роботі встановлено особливості порушень метаболічних процесів у кірковому і мозковому шарах нирки, фільтраційної та іонорегулювальної функції нирок за умов скелетної травми, ускладненої механічним пошкодженням шкіри та визначено ефективність збагаченої тромбоцитами плазми у корекції виявлених порушень. Доведено, що додаткове пошкодження шкіри на тлі експериментальної скелетної травми в кірковому і мозковому шарах нирки посттравматичного періоду викликає посилення процесів ліпідної пероксидації та окисної модифікації білків, зниження показників ензимної та глутатіонової ланок антиоксидантного захисту з максимумом порушень – через 3 і 21 доби посттравматичного періоду. Починаючи з 14 доби порушення суттєво більші, порівняно зі щурами, яким моделювали лише скелетну

травму. Показано, що скелетна травма, ускладнена механічним пошкодженням шкіри, супроводжується сповільненням діурезу, зменшенням швидкості клубочкової фільтрації, збільшенням вмісту креатиніну в сироватці крові та сечі, а також зниженням кліренсу креатиніну порівняно зі щурами, яким моделювали лише скелетну травму. Максимум порушень настає через 3-7 днів експерименту з повторним погіршенням через 21 добу. У різні терміни експерименту досліджували показники істотно більші, порівняно зі щурами, яким наносили лише скелетну травму. Доведено, що на тлі поєднаної травми порівняно зі щурами, яким моделювали скелетну травму, починаючи з 14 доби експерименту, відмічають статистично вірогідно більше зниження вмісту натрію в сироватці з одночасним зменшенням проксимального і дистального транспорту, кліренсу безнатрієвої води та зростанням концентрації натрію в сечі. Максимум порушень настає через 3 доби експерименту з наступним зниженням до 28 доби, яке не досягає рівня контролю. За цих умов виникає суттєве зростання вмісту в сироватці крові та сечі калію, в сечі – білка та його екскреції, порівняно з моделюванням лише скелетної травми. Встановлено, що при моделюванні скелетної травми та механічного пошкодження шкіри ранні структурні зміни в нирках порівняно зі щурами, яким моделювали лише скелетну травму, проявляються вираженим спазмом судин артеріального русла, що призводить до глибокого ураження нефротелію капсули та вивідних каналців. Пік ураження припадає на 14-21 доби і проявляється дистрофічно-некротичними змінами. Показано, що на тлі застосування PRP-терапії у щурів з поєднаною травмою порівняно зі щурами з аналогічною травмою без корекції відмічають менші порушення процесів ліпідної пероксидації, ензимної та глутатіонової ланок антиоксидантного захисту у кірковому та мозковому шарах, фільтраційної та іонорегулювальної функції нирок. Результат статистично значущий через 21 і 28 днів посттравматичного періоду. PRP-терапія сприяє попередженню ушкодження ендотелію судин, стабілізації стану стінки судин артеріального русла, потенціюванню макрофагальної активності. Протекторний вплив спостерігається вже із 7 доби і проявляється відновленням епітеліального компоненту, зменшенням периваскулярного набряку, посиленням лімфо-гістіоцитарної активності.

2. The dissertation established the peculiarities of metabolic disorders in the cortical and medullary layers of the kidney, filtration and ion-regulating functions of the kidneys under conditions of skeletal trauma complicated by mechanical skin damage and determined the effectiveness of platelet-rich plasma in correcting the identified disorders. It has been shown that additional skin damage on the background of experimental skeletal trauma in the cortical and medullary layers of the kidney of the post-traumatic period causes an increase in lipid peroxidation and oxidative modification of proteins, a decrease in the enzyme and glutathione links of antioxidant defense with a maximum of disorders after 3 and 21 days of the post-traumatic period. Starting from the 14th day, the disorders are significantly greater compared to rats that were modeled only with skeletal trauma. It was shown that skeletal trauma complicated by mechanical skin damage is accompanied by a slowdown in diuresis, a decrease in glomerular filtration rate, an increase in serum and urine creatinine, and a decrease in creatinine clearance compared to rats that were modeled only with skeletal trauma. The maximum of disorders occurs after 3-7 days of the experiment with repeated deterioration after the 21st day. At different time points of the experiment, the studied parameters are significantly higher compared to rats that were subjected only to skeletal trauma. It was proved that on the background of combined trauma, compared to rats that were modeled with skeletal trauma, starting from the 14th day of the experiment, a statistically significant decrease in serum sodium content was observed with a simultaneous decrease in proximal and distal transport, clearance of sodium-free water and an increase in urinary sodium concentration. The maximum disorder occurs after 3 days of the experiment, with a subsequent decrease by the 28th day, which does not reach the control level. Under these conditions, there is a significant increase in the content of potassium in the blood serum and urine, and protein in the urine and its excretion, compared to the modeling of only skeletal trauma. It was established that in the modeling of skeletal trauma and mechanical skin injury, early structural changes in the kidneys compared to rats that were modeled only with skeletal trauma are manifested by a pronounced spasm of the arterial vessels, which leads to deep damage to the nephrocytes of the capsule and excretory tubules. The peak of the lesion occurs at 14-21 days and is manifested by dystrophic and necrotic changes. It was shown that PRP therapy in rats with combined trauma compared to rats with a similar trauma without correction revealed lesser impairment of lipid peroxidation,

enzyme and glutathione antioxidant defense in the cortical and medullary layers, filtration and ion-regulating functions of the kidneys. The result is statistically significant after 21 and 28 days of the post-traumatic period. PRP therapy helps to prevent damage to the vascular endothelium, stabilize the state of the arterial vessel wall, and potentiate macrophage activity. The protective effect is observed from the 7th day and is manifested by the restoration of the epithelial component, reduction of perivascular edema, and increased lymphohistiocyte activity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Примаченко Т. В., Гудима А. А. Роль пошкодження шкіри у розвитку оксидативного стресу в нирках за умов поєднаної травми та ефективність застосування PRP-терапії. Медична та клінічна хімія. 2024. Т. 26, № 2. С. 47–55. DOI: 10.11603/mcch.2410-681X.2024.i2.14767
- Примаченко Т. В., Гудима А. А. Вплив пошкодження шкіри на діурез та фільтраційну функцію нирок за умов поєднаної травми та ефективність PRP-терапії. Шпитальна Хірургія. Журнал імені Л. Я. Ковальчука. 2024. № 2. С. 80–87. DOI: 10.11603/2414-4533.2024.2.14850.
- Примаченко Т. В., Гудима А. А. Вплив механічного пошкодження шкірних покривів на порушення каналцевої реабсорбції за умов скелетної травми та ефективність корекції збагаченою тромбоцитами аллогенною плазмою. Перспективи та інновації науки. 2024. № 7 (41). С. 1143–1156. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-7\(41\)-1143-1156](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-7(41)-1143-1156).
- Смаглій З., Примаченко Т. Вплив пошкодження шкіри на функціональний стан печінки і нирок за умов скелетної травми та ефективність PRP-терапії. Матеріали XXVI міжнародного медичного конгресу студентів і молодих вчених, м. Тернопіль, 13–15 квітня 2022 р. Тернопіль : Укрмедкнига, 2022. С. 162–163.
- Примаченко Т. В. Вплив скелетної травми, ускладненої пошкодженням шкіри, на активність процесів ліпідної пероксидації та окисної модифікації білків в кірковому і мозковому шарах нирки та ефективність застосування PRP-терапії. Здобутки клінічної та експериментальної медицини : збірник матеріалів підсумкової LXV науково-практичної конференції, м. Тернопіль, 9 червня 2022 р. Тернопіль : Укрмедкнига, 2022. С. 102–103.
- Примаченко Т. В. Вплив скелетної травми, ускладненої пошкодженням шкіри, на активність глутатіонової антиоксидантної системи в кірковому і мозковому шарах нирки та ефективність застосування PRP-терапії. Особливості науково-педагогічного процесу в період пандемії COVID-19 : матеріали пленуму Українського наукового товариства патофізіологів, м. Тернопіль, 15–17 вересня 2022 р. Тернопіль : Укрмедкнига, 2022. С. 69–71.
- Примаченко Т. В. Вплив скелетної травми, ускладненої пошкодженням шкіри, на активність ензимної ланки антиоксидантного захисту в кірковому і мозковому шарах нирки та ефективність застосування PRP-терапії. XXII читання ім. В. В. Підвисоцького : бюлетень матеріалів наукової конференції, м. Одеса, 18–19 травня 2023 року. Одеса : УкрНДІ медицини транспорту, 2023. С. 125–127.
- Примаченко Т. Роль пошкодження шкіри в порушеннях проксимального і дистального транспорту натрію під впливом скелетної травми та гострої крововтрати та вплив PRP-терапії: Майбутнє за наукою : матеріали XXVIII міжнародного конгресу студентів і молодих вчених, м. Тернопіль, 8–10 квітня 2024 року. Тернопіль : Укрмедкнига, 2024. С. 303.
- Примаченко Т. В. Вплив скелетної травми, ускладненої пошкодженням шкіри, на кліренс безнатрієвої води та ефективність застосування PRP-терапії. Здобутки клінічної та експериментальної медицини :

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0124U000154

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гудима Арсен Арсенович

2. Arsen A. Hudyma

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Регада Михайло Степанович

2. Mykhaylo S. Reheda

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1238-393X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Роговий Юрій Євгенович

2. Yurii Y. Rogovii

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7119-9190

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марущак Марія Іванівна

2. Maria I. Marushchak

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6754-0026

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цвях Андрій Іванович

2. Andriy I. Tsvyakh

